

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ช่วงเวลาก่อน พ.ศ. 2540 การเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจของประเทศไทยเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องมาเป็นลำดับในอัตราระหว่างร้อยละ 8-12 ถึงแม้ว่าประเทศไทยจำเป็นต้องเผชิญกับวิกฤตทางเศรษฐกิจถึง 2 ครั้ง ในปี พ.ศ. 2540 และปี พ.ศ. 2551 ซึ่งทำให้การเจริญเติบโตต้องหยุดชะงักในระยะหนึ่งแต่ในภาพรวมแล้วการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจยังคงเจริญเติบโตมาโดยตลอดเป็นเหตุให้ประเทศไทยมีความโดดเด่นทางด้านเศรษฐกิจประเทศหนึ่งในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ การเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจและสภาพปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการลงทุนจากแหล่งเงินทุนต่างประเทศนี้เอง ทำให้ประเทศไทยมีฐานะเป็นผู้ส่งออกและผู้นำเข้าปัจจัยการผลิตทั้งปวง อันได้แก่ ทุน ทรัพยากร เทคโนโลยี และแรงงานกับประเทศอื่น ๆ

ทั้งนี้แหล่งรายได้ของประเทศไทยนั้นพึ่งพาจากการส่งออกสินค้าและบริการสู่ต่างประเทศเป็นหลัก โดยมูลค่าการส่งออกมีสัดส่วนที่สูงเมื่อเทียบกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศหรือคิดเป็นร้อยละ 68.46 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ปี 2552 ในการส่งออกสินค้าและบริการของประเทศไทยมีการขยายตัวโดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคอุตสาหกรรมซึ่งเป็นภาคที่มีการใช้แรงงานอย่างเข้มข้น และในการนี้เองผู้ประกอบการจึงใช้ความได้เปรียบในการผลิตจากอุปทานแรงงานที่มากเกินไปกว่าความต้องการ โดยสาเหตุที่อุปทานมีมากเกินไปเกิดจากการย้ายเข้ามาของแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาหางานทำในประเทศไทย และการเข้ามานี้เองได้เกิดผลกระทบให้เกิดการเบียดบังค่าจ้างที่แท้จริงของแรงงานภายในประเทศต่ำลง เป็นเหตุทำให้ต้นทุนในการผลิตต่ำลงมีผลกำไรจากการประกอบกิจการเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งเป็นเหตุจูงใจอย่างหนึ่งให้ผู้ประกอบการนิยมจ้างแรงงานต่างด้าวมากกว่าแรงงานไทย (ดังตารางที่ 1.1)

ตารางที่ 1.1 อุปสงค์ภายในประเทศและอุปทานภายในประเทศ

	ปี 2551		ปี 2552	
	มูลค่า (ล้านบาท)	ร้อยละ	มูลค่า (ล้านบาท)	ร้อยละ
การใช้จ่ายของครัวเรือน	4,997,728	55.07	4,973,037	54.97
การใช้จ่ายของรัฐบาล	1,128,229	12.43	1,202,702	13.29
การลงทุนสินทรัพย์ถาวร	2,488,944	27.42	2,208,398	24.41
ส่วนเปลี่ยนแปลงสินค้าคงเหลือ	131,412	1.45	-230,877	-2.55
การส่งออกสินค้าและบริการ	6,941,526	76.49	6,194,281	68.46
การนำเข้าสินค้าและบริการ	6,692,917	73.75	5,238,789	57.90
การส่งออกสุทธิ	248,609	2.74	955,492	10.56
อุปสงค์ภายในประเทศ	8,994,922	99.11	9,108,752	100.68
ค่าสถิติคลาดเคลื่อน	80,571	0.89	-61,121	-0.68
อุปทานในประเทศ (GDP)	9,075,493	100.00	9,047,631	100.00

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

จากการคาดการณ์ของกระทรวงแรงงานคาดว่าประเทศไทยมีแรงงานต่างด้าวทั้งถูกกฎหมายและผิดกฎหมายประมาณ 2.5 ล้านคน และมีแนวโน้มที่เพิ่มมากขึ้น เห็นได้จากระดับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยซึ่งทำให้ประเทศไทยมีขนาดระบบเศรษฐกิจที่ใหญ่มากกว่าประเทศเพื่อนบ้าน(ยกเว้นประเทศมาเลเซีย) อันได้แก่ ประเทศ กัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสหภาพพม่า ข้อนข้างมาก ในความแตกต่างของระดับการพัฒนาเศรษฐกิจและขนาดของระบบเศรษฐกิจ รวมถึงอัตราค่าจ้างระหว่างประเทศนี้เองได้เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้แรงงานจากประเทศเพื่อนบ้านต้องการเข้ามาหางานทำในประเทศไทย เห็นได้จากผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อคนของประเทศไทยสูงเป็นหกเท่าของสหภาพพม่า เจ็ดเท่าของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสิบสองเท่าของประเทศกัมพูชา ปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์เป็นสิ่งที่ส่งเสริมให้เกิดการย้ายถิ่นจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาในประเทศไทย ในขณะที่อัตราการขยายตัวของประเทศไทยอยู่ที่ร้อยละ 0.8 แต่อัตราการขยายตัวของประเทศเพื่อนบ้านอยู่ที่ร้อยละ 1.2 - 2.4 ต่อปี ยิ่งไปกว่านั้น ในการศึกษาแรงงานไร้ฝีมือช่วงอายุระหว่าง 15-39 ปี ซึ่งในการศึกษานี้ มีความแตกต่างจากเกณฑ์ที่ใช้ศึกษาแรงงานในทั่วไปคือระหว่าง 15-59 ปี เนื่องจากแรงงานเป็นแรงงานไร้ฝีมือ ซึ่งใช้แต่กำลังกายเพียงอย่างเดียว อายุจึงเป็นปัจจัยหนึ่งในการประกอบอาชีพ โดยพบว่าประเทศไทยไม่มี

แรงงานในช่วงอายุดังกล่าวเพิ่มขึ้นอีกต่อไปแต่ในสหภาพพม่ายังมีการเพิ่มขึ้น ร้อยละ 1.3 ต่อปี ในประเทศกัมพูชาเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.0 และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.9 (ดังตารางที่ 1.2)

ตารางที่ 1.2 ข้อมูลประชากรและผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติในประเทศกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พม่า และไทย

ดัชนี	กัมพูชา	สปป. ลาว	พม่า	ไทย
ประชากร พ.ศ. 2547 ^ก (1,000 คน)	14,482	5,787	50,101	63,763
อัตราการเพิ่มของประชากร พ.ศ. 2547 ^ข	2.4	2.2	1.2	0.8
อัตราการเพิ่มเฉลี่ยรายปีของประชากรอายุ 15-39 ปี ^ค (ร้อยละ)				
พ.ศ.2533-2543	3.2	2.7	2.0	1.0
พ.ศ.2543-2553	3.0	2.9	1.3	0.0
ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติต่อคน พ.ศ. 2546 ^ง (USD)	177	317	351	2,238

ที่มา : ^ก Economic and Social Commission for Asia and the Pacific (2004) ข้อมูลประชากรของ ESCAP 2004, กรุงเทพฯ

^ข องค์การสหประชาชาติ (2003) World Population Prospects, The 2002 Revision, Vol. II: sex and Age (เอกสารขององค์การสหประชาชาติ, Sales No. E/03.XIII.7)

^ค Phillip Martin (2004) "Policy synthesis paper: Enhancing national capacity on migration management in Cambodia, Lao PDR, Mongolia and Thailand". เอกสารจัดทำสำหรับองค์การแรงงานระหว่างประเทศ, 6 กรกฎาคม

จากปัจจัยที่ได้กล่าวมาในข้างต้นทำให้มีจำนวนแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมาย มาตรา 13 ตามมติคณะรัฐมนตรี 3 สัญชาติ อันได้แก่ พม่า ลาว และกัมพูชา โดยอ้างอิงข้อมูลจากสำนักบริหารแรงงานต่างด้าว เดือนมกราคม พ.ศ. 2553 พบว่า มีจำนวนแรงงานต่างด้าวทั้งสิ้น 1,315,932 คน แรงงานต่างด้าวเหล่านี้ได้กระจายตัวอยู่ในภูมิภาคต่างๆ คือ ปริมาณพลมีแรงงาน ต่างด้าวจำนวน 340,724 คน คิดเป็นร้อยละ 25.89 ของแรงงานต่างด้าวทั้งหมด รองลงมาภาคใต้ มีแรงงานต่างด้าวจำนวน 298,023 คน คิดเป็นร้อยละ 22.65 ของแรงงานต่างด้าวทั้งหมด และภาค

กลางมีแรงงานต่างด้าวจำนวน 248,608 คน คิดเป็นร้อยละ 18.89 ของแรงงานต่างด้าวทั้งหมด ทั้งนี้ หากจำแนกตามจังหวัดที่แรงงานต่างด้าวได้รับอนุญาตทำงาน พบว่า แรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในกรุงเทพมหานครจำนวน 251,143 คน คิดเป็นร้อยละ 19.08 รองลงมาได้รับอนุญาตทำงานอยู่ในจังหวัดสมุทรสาครจำนวน 160,235 คน คิดเป็นร้อยละ 12.18 และได้รับอนุญาตทำงานอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ 66,094 คน คิดเป็นร้อยละ 5.02 เมื่อพิจารณา สัญชาติทั้ง 3 สัญชาติของแรงงานต่างด้าวที่คงเหลืออยู่ในประเทศไทย พบว่า เป็นแรงงานต่างด้าว สัญชาติพม่าจำนวน 1,079,991 คน คิดเป็นร้อยละ 82.07 รองลงมาเป็นแรงงานต่างด้าวสัญชาติ กัมพูชา 124,902 คน คิดเป็นร้อยละ 9.49 และแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาว 111,039 คน คิดเป็นร้อยละ 8.44 (ดังตารางที่ 1.3)

ตารางที่ 1.3 จำนวนคนต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมาย มาตรา 13 ตามมติคณะรัฐมนตรี (พม่า ลาว กัมพูชา) ทวีราชอาณาจักร เดือนมกราคม ปี 2553

รายการ	จำนวนแรงงานเข้าเมืองผิดกฎหมาย (คน)
จำแนกตามพื้นที่	
ทวีราชอาณาจักร	1,315,932
กรุงเทพมหานคร	251,143
ภูมิภาค	1,064,789
ปริมณฑล	340,724
ภาคกลาง	248,608
ภาคเหนือ	156,472
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	20,962
ภาคใต้	298,023
จังหวัด 5 อันดับแรก	
กรุงเทพมหานคร	251,143
สมุทรสาคร	160,235
เชียงใหม่	66,094
สุราษฎร์ธานี	65,824

ตารางที่ 1.3 (ต่อ)

รายการ	จำนวนแรงงานเข้าเมืองผิดกฎหมาย (คน)
จำแนกตามสัญชาติ	
ภูเก็ต	57,323
กัมพูชา	124,902
พม่า	1,079,991
ลาว	111,039

ที่มา : สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว กรมจัดหางาน

จากการเข้ามาหางานทำในประเทศไทยของแรงงานต่างด้าว ที่มีข้อได้เปรียบกว่าแรงงานไทยในมิติของค่าจ้างและสิทธิที่ได้รับ ทำให้ผู้ประกอบการสามารถลดต้นทุนการผลิตและไม่จำเป็นต้องให้ความช่วยเหลือทางด้านสวัสดิการตามกฎหมายกำหนดถือเป็นภาระทางต้นทุนอีกประการหนึ่งของผู้ประกอบการ ประกอบกับแรงงานต่างด้าวทั้งหลายเหล่านี้ยังทำงานในส่วนของคนไทยไม่ทำ 3 ประเภท คือ งานที่มีความเสี่ยงสูง งานที่ใช้แรงงานหนัก และงานสกปรก ซึ่งเป็นลักษณะงานที่มีความสอดคล้องกับแรงงานประเภทแรงงานไร้ฝีมือ (Unskilled-Labor) (ดังตารางที่ 1.4)

ตารางที่ 1.4 จำนวนแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย มาตรา 13 ตามมติคณะรัฐมนตรี (พม่า ลาว กัมพูชา) ทั่วประเทศจำนวนที่ ได้รับอนุญาตให้ทำงานและประเภทกิจการที่จ้างแรงงานต่างด้าว ปี 2553 เดือน มกราคม

ประเภทกิจการ	แรงงาน (คน)
งานกรรมกร 5 อันดับแรก	
การให้บริการต่างๆ	212,779
เกษตรและปศุสัตว์	179,969
กิจการก่อสร้าง	175,337
ต่อเนื่องประมงทะเล	129,808
งานรับใช้ในบ้าน	102,008

ตารางที่ 1.4 (ต่อ)

ประเภทกิจการ	แรงงาน (คน)
นายจ้าง(แห่ง) 5 อันดับแรก	
งานรับใช้ในบ้าน	102,400
การให้บริการต่างๆ	60,262
เกษตรและปศุสัตว์	56,220
กิจการก่อสร้าง	28,181
จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม	14,133

ที่มา : สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว กรมจัดหางาน

การจ้างงานแรงงานต่างด้าวโดยเฉพาะสัญชาติพม่าที่มีจำนวนมากที่สุด (ดังตารางที่ 1.3) ได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคมไทยในหลายมิติ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ ด้านความมั่นคง ด้านสาธารณสุข จึงมีมติคณะรัฐมนตรี ว่าด้วยการพิสูจน์สัญชาติแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ในการนำแรงงานพม่าเข้ามาทำงาน โดยถูกกฎหมาย และการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ตามมติคณะรัฐมนตรีให้ทำการพิสูจน์สัญชาติเพื่อเป็นการยืนยันสถานะทางสัญชาติของแรงงานและเป็นการปรับเข้าสู่แรงงานที่ถูกต้องตามกฎหมาย ได้รับสิทธิและสวัสดิการตามกฎหมายกำหนด ซึ่งการพิสูจน์สัญชาติของแรงงานพม่ามีขั้นตอนความแตกต่างจากสัญชาติลาว และสัญชาติกัมพูชา กล่าวคือทั้ง 2 ประเทศที่กล่าวมาจะส่งเจ้าหน้าที่ของประเทศตนเข้ามาพิสูจน์สัญชาติในประเทศไทยแต่ในส่วนของสหภาพพมานั้นจะต้องไปทำการพิสูจน์สัญชาติที่สหภาพพม่าเท่านั้น โดยมีสถานที่รับพิสูจน์สัญชาติ 3 แห่งดังนี้ จังหวัดท่าจีเหล็กติดต่อกับอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย จังหวัดเมียวดีติดต่อกับอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เกาะสองติดต่อกับอำเภอเมือง จังหวัดระนอง จากสถิติของสำนักบริหารแรงงานต่างด้าว กรมจัดหางาน พบว่า มีจำนวนแรงงานที่ได้รับอนุญาตทำงานตามจังหวัดที่ติดต่อกับจุดผ่านแดนถาวรระหว่างปี พ.ศ. 2549 - 2553 น้อยกว่า

ความเป็นจริง ซึ่งผู้ศึกษาคิดว่าเกิดจากนโยบายของภาครัฐที่ขาดการดูแลอย่างต่อเนื่องเห็นได้จากในปี พ.ศ. 2549 ถึงปี พ.ศ.2551 จำนวนแรงงานต่างด้าวที่จดทะเบียนกับกรมแรงงานมีจำนวนลดลง แต่เมื่อมีมติคณะรัฐมนตรีในปี 2552 จำนวนแรงงานมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นและสูงขึ้นมากกว่าในปี 2549 สะท้อนให้เห็นว่าจำนวนแรงงานต่างด้าวไม่ได้ลดน้อยลงตามที่ปรากฏเพียงแต่เกิดจากความละเลยของภาครัฐในการควบคุมหรือบังคับใช้นโยบายอย่างไม่จริงจัง (ดังตารางที่ 1.5)

ตารางที่ 1.5 จำนวนแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย มาตรา 13 ตามมติคณะรัฐมนตรี (พม่า ลาว กัมพูชา) ระหว่างปี 2549 – 2553

หน่วย : คน

	2549	2550	2551	2552	2553
เชียงราย	13,074	10,221	7,806	14,791	14,834
ตาก	38,064	26,912	26,619	44,997	45,320
ระนอง	22,622	17,809	18,494	49,034	49,034

ที่มา : สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว กรมจัดหางาน

จากการกำหนดสถานที่พิสูจน์สัญชาติทั้ง 3 นี้เองแสดงให้เห็นว่าสถานที่ดังกล่าวง่ายต่อการเข้าออกระหว่างประเทศไทยและสหภาพพม่า เนื่องจากเป็นจุดผ่านแดนถาวร โดยเฉพาะอย่างยิ่งอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก มีการสร้างสะพานมิตรภาพไทย-พม่ามาตั้งแต่ พ.ศ. 2532 ซึ่งเป็นช่องทางที่เข้ามาสู่ประเทศไทยได้สะดวกและง่ายแก่แรงงาน ในส่วนการกลับของแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมายจะกลับทางแม่น้ำเมยที่มีลักษณะแห้งขอดจึงไม่ต้องผ่านด่านตรวจคนเข้าเมือง กล่าวได้ว่าอำเภอแม่สอดเป็นประตูที่ใหญ่ที่สุดของประเทศไทยในการเข้ามาของแรงงาน เพราะมีช่องทางที่สามารถเข้าสู่เมืองชั้นในได้หลายช่องทาง ด้วยเหตุนี้เองอำเภอแม่สอดจึงเป็นหนึ่งในพื้นที่ที่น่าศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

จังหวัดระนองเป็นอีกแห่งหนึ่งที่เป็นช่องทางในการเข้ามาของแรงงาน โดยปัจจัยที่ทำให้มีการหลบหนีเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าเนื่องจาก จ.ระนองมีอาณาเขตติดกับสหภาพพม่ายาวถึง 169 กิโลเมตร ทั้งที่เป็นดินแดน ลำน้ำ และทะเล ซึ่งเอื้อต่อการหลบหนีเข้าเมือง ประกอบกับผู้ประกอบการในประเทศไทยต้องการแรงงานประมง การเกษตร และแปรรูปสัตว์น้ำ ราคาถูกเพื่อแข่งขันทางการค้าได้ ทำให้การหลบหนีเข้าเมืองเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

จังหวัดที่มีความสำคัญในการศึกษาอีกแห่งหนึ่ง คือ จังหวัดสมุทรสาครเนื่องจากเป็นจังหวัดขนาดเล็กมีขนาด 872.34 ตารางกิโลเมตร มีขนาดพื้นที่เป็นอันดับที่ 72 ของประเทศ แต่มีการลงทุนด้านอุตสาหกรรมจำนวนมาก โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์แปรรูปประเภทกุ้งสดและกุ้งแช่แข็ง สอดคล้องกับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมด้านอุตสาหกรรมของจังหวัดในปี 2550 ซึ่งคิดเป็นจำนวนเงิน 267,557.1 ล้านบาท หรือคิดเป็น 84.81 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งจังหวัด ทั้งนี้สถิติของกระทรวงแรงงานจังหวัดสมุทรสาครมีแรงงานต่างด้าว 160,327 คนซึ่งเป็นจังหวัดที่ขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวมากที่สุดในประเทศไทย แสดงถึงสภาวะการมีงานทำของแรงงานต่างด้าวและความต้องการแรงงานของผู้ประกอบการ

ด้วยปัจจัยภายในประเทศและปัจจัยจากประเทศเพื่อนบ้านก็ดี อันได้กล่าวมาในข้างต้นตามลำดับ ส่งผลให้ในที่สุดแล้วแรงงานต่างด้าวในประเทศไทยมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาถึงสภาพชีวิตความเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจของแรงงานต่างด้าวจากสหภาพพม่า ด้านการประกอบอาชีพ รายได้ รายจ่าย สภาพความเป็นอยู่ รวมทั้งปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้มาเสนอให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กระทรวงแรงงาน สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย รวมถึงสถานประกอบการที่มีแรงงานต่างด้าว ได้รับทราบและนำไปกำหนดนโยบายหรือวางแผนแนวทางการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวระดับจังหวัดและระดับประเทศต่อไปในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาสภาพชีวิตและความเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจของแรงงานต่างด้าวจากสหภาพพม่า ในด้านการประกอบอาชีพ รายได้ รายจ่าย สภาพความเป็นอยู่ สวัสดิการจากการทำงาน

1.2.2 เพื่อศึกษาถึงปัญหาทางด้านการประกอบอาชีพการดำเนินชีวิตของแรงงานต่างด้าวจากสหภาพพม่า

1.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1.3.1 สามารถทราบถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพชีวิตและความเป็นอยู่ในปัจจุบัน และสภาพทางเศรษฐกิจ อาทิ รายได้ ค่าใช้จ่าย การมีงานทำ ชนิดของงาน ลักษณะงานที่ทำ รวมถึงทราบปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำงาน การย้ายงาน และทัศนคติของแรงงานต่างด้าวต่อการทำงานภายในประเทศไทย

1.3.2 ทราบถึงปัญหาการประกอบอาชีพ และผลกระทบของปัญหาเศรษฐกิจที่มีต่อแรงงานต่างด้าวจากสหภาพพม่าซึ่งผลที่ได้สามารถนำไปเป็นข้อมูลในการวางแผนการจัดการและบริหารแรงงานต่างด้าว ตัวอย่างเช่น ภาครัฐนำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดค่าธรรมเนียมในการให้บริการของภาครัฐ ค่าบริการรักษาพยาบาล ด้านสิทธิมนุษยชน แรงงานเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานที่พึงจะได้รับจากนายจ้างหรือไม่

1.3.3 เพื่อนำเสนอผลกระทบที่เกิดขึ้นของแรงงานต่างด้าวจากสหภาพพม่า จากปัญหาด้านเศรษฐกิจ เพื่อหาแนวทางแก้ไขให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

1.4 นิยามศัพท์

1.4.1 แรงงานต่างด้าว หมายถึง ผู้ทำงานโดยใช้กำลังกาย โดยไม่จำเป็นต้องใช้ความรู้ความชำนาญ เพียงได้รับคำแนะนำเพียงเล็กน้อยก็สามารถทำงานได้ ทั้งนี้แรงงานเหล่านี้อาจเป็นแรงงานถูกกฎหมายหรือแรงงานผิดกฎหมายจากสหภาพพม่าซึ่งได้กระทำการใดๆเพื่อแลกกับผลตอบแทนที่จะได้รับ เช่น เงินเดือน ค่าจ้าง สิ่งของ เป็นต้น

1.4.2 ค่าจ้างขั้นต่ำ หมายถึง ค่าจ้างต่ำสุด (Minimum Wage) ที่คณะกรรมการค่าจ้างกำหนดขึ้นและประกาศใช้โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานในราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้นายจ้างถือปฏิบัติในการจ่ายค่าจ้างแก่ลูกจ้าง โดยการคิดค่าจ้างขั้นต่ำคิดเฉพาะลูกจ้างคนเดียวที่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ตามปกติวิสัย ถือเป็นมาตรฐานการครองชีพขั้นต่ำของลูกจ้างและนายจ้างจะจ่ายต่ำกว่านี้ไม่ได้ แต่จะจ่ายสูงกว่านี้ได้

1.4.3 สวัสดิการ หมายถึง การดำเนินการใดๆ ไม่ว่าจะโดยนายจ้าง สหภาพแรงงาน (ลูกจ้าง) หรือรัฐบาล ที่มีความมุ่งหมายเพื่อให้ลูกจ้างสามารถมีระดับความเป็นอยู่ที่ดีพอสมควร มีความผาสุกทั้งกายและใจ มีสุขภาพอนามัยที่ดี มีความปลอดภัยในการทำงาน มีความเจริญก้าวหน้า มีความมั่นคงในการดำเนินชีวิตไม่เฉพาะแต่ตัวลูกจ้างเท่านั้น แต่รวมถึงครอบครัวของลูกจ้างด้วย

1.5 ขอบเขตการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาแรงงานต่างด้าวจากประเทศพม่าที่เข้ามาทำงานในจังหวัดตาก จังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดระนอง ณ ปี พ.ศ. 2553